

Research Paper

Analysis of the Impact of the Geographical Labor Market Dichotomy in Rural Regions: A Case Study of Harsin County

Majid Gholami¹, *Farahnaz Rostami²

1. MSc. Graduate, Department of Agricultural Extension and Education, Faculty of Agriculture, Razi University, Kermanshah, Iran.

2. Assistant professor, Department of Agricultural Extension and Education, Faculty of Agriculture, Razi University, Kermanshah, Iran.



Citation: Gholami, M., & Rostami, F. (2019). [Analysis of the Impact of the Geographical Labor Market Dichotomy in Rural Regions: A Case Study of Harsin County (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 10(2), 186-199, <http://dx.doi.org/10.22059/jrur.2019.237930.1140>

doi: <http://dx.doi.org/10.22059/jrur.2019.237930.1140>

Received: 16 July 2017

Accepted: 18 Mar. 2019

Key words:

Geographical dichotomy, Primary labor market, Secondary labor market, Harsin County

ABSTRACT

The main purpose of this study was to analysis the impact of geographic labor market dichotomy on rural regions in Harsin County by using a qualitative research method. Content analysis was performed through a descriptive-analytical technique. The data were gathered by semi-structured interviews with 20 key participators that had transferred from a primary labor market to a secondary labor market. It was shown that; physical and psychological problems, reduction of individual freedom, welfare and financial problems, family problems, migration and going away from rural affairs, behavioral and social culture degradation, reduction of social communication, personal and domestic problems, financial problems, lack of saving, and security problems are the main challenges posed by the geographical dichotomy of the labor market in the county of Harsin. However, the geographical dichotomy of the labor market in the study area has positive economic, social, cultural and individual impacts too.

Copyright © 2019, Journal of Rural Research. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0 International License which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

Extended Abstract**1. Introduction**

Labor market crisis and insufficiency of jobs over the past decade has been one of the main concerns in many countries. Studies have showed that labor market problems and regional unbalanced spatial disparities are more tangible in developing countries. In this regard, despite the goals of the Islamic Republic of Iran delineated for the 2021 development horizon to

create equal opportunities and proper distribution of income, the census data on population and housing in Iran reflect the fact that the distribution of regional labor market indicators in urban and rural areas has not been fixed yet. Indeed, as statistics suggest, the level of labor market development is better in urban areas than in rural areas. This has caused discrimination in the level of labor markets against rural areas and, as a result, an increase in the economic dichotomy of labor markets between urban and rural areas. Differences in the primary labor market (in urban areas) and secondary labor market (in rural areas) have led to the creation of a gap in the labor market of

*** Corresponding Author:**

Farahnaz Rostami, PhD

Address: Department of Agricultural Education and Extension, Faculty of Agriculture, Razi University, Kermanshah, Iran

Tel: +98 (83) 38324820

E-mail: Fr304@yahoo.com

rural areas. It has also caused such phenomena as full migration, seasonal migration and everyday movement of seasonal job seekers from rural areas to urban areas. This phenomenon has desirable effects on the economic, social and cultural state of affairs in rural areas, but it exerts adverse effects on gender balance in rural areas; the rural community starts getting old. Some other adverse consequences of this phenomenon are the removal of occupational positions from urban job seekers, identity disorders, rapid and ungrounded cultural changes in rural areas, getting away from family, and family problems. Therefore, the purpose of this qualitative research was to analyze the impact of the geographical labor market dichotomy on rural regions of *Harsin* County.

2. Methodology

The research was conducted based on a qualitative paradigm as a pathologist approach for analyzing the impact of the geographical labor market dichotomy on rural regions in *Harsin* County. The participants in the study included all the laborers working in factories, service centers and offices outside their area of residence in the county of *Harsin*. They were selected through a purposeful snowball sampling. The data were collected until saturation through interviews with 20 key participants. The interviews were performed in conformity with the participatory rural appraisal methodology and were of such types as individual semi-structural interviews, in-depth interviews and focus group discussions. Each interview lasted around 50 minutes. The data was analyzed using relational content descriptive analysis and by an open coding method in the grounded theory paradigm. The key notes about the data collection were interaction with the participants under normal circumstances and avoidance of bias in interviewing and interpreting the expressed opinions. The reliability of the results was also tested and validated. For triangulation, the "data pluralism" strategy was used; this strategy emphasizes the gathering of data from different sources.

3. Results

The analysis of the contents of the interviews showed that, from the perspective of the study participants, physical and psychological problems, reduction of individual freedom, welfare and financial problems, family problems, migration and isolation from the rural affairs, behavioral and social culture change, reduction of social communication, lack of saving, and security problems are the main challenges of the geographical dichotomy of the labor market in *Harsin* county. However, this dichotomy in the study area has positive economic, social, cultural

and individual impacts too. Employment in primary markets (urban markets) and reception of fixed monthly salaries have greatly improved the living conditions. In addition, as unemployment is the source of a lot of psychological diseases, the employment of rural people in primary markets has prevented such problems.

4. Discussion

The findings of this study indicated that the high cost of doing jobs, low income, lack of support, structural problems and social challenges were some of the setbacks of the secondary labor market (i.e. rural market) in the villages of *Harsin* County. In this regard, [Panahi and Merseli \(2006\)](#) believed that the tendency to create job opportunities would be toward urban areas because the rural labor market had far more problems than urban areas. According to the findings of [Launov \(2004\)](#), in the secondary labor market, wages were low and job promotion was slower than that in the urban labor market. The results of various study show that differences between urban and rural labor markets lead to the immigration, abandonment of rural areas, emergence of family problems and degradation of rural culture. According to [Gholami \(2015\)](#), spatial separation of a labor market leads to some phenomena such as collective migration, seasonal migration and everyday spatial movement of job seekers from rural areas to urban areas. It also exerts harmful effects on rural areas, such as disturbance of gender balance, aging of the rural community, identity disorders, rapid and absurd cultural changes in rural areas, distance from family, family problems, and so on. The spatial separation of labor markets has positive effects on rural areas too, including positive social, economic, cultural and individual effects. This finding is consistent with the results of [Fuest and Thum \(2000\)](#).

5. Conclusion

According to the findings of this research as well as the results of other studies, the harms and problems of geographical division of labor markets are more than its benefits. Therefore, it is needed for the government to adopt policies so as to reduce the dichotomy of labor markets. In this regard, it is recommended that the government strive to provide suitable facilities for villagers to set up businesses inside the village and prevent them from migrating to urban areas. The government should also encourage private sector investors to build factories and manufacturing units such as conversion industries near villages in order to attract and recruit unemployed rural youth. The reduction of the geographical dichotomy of the labor mar-

ket has to be pursued seriously around the rural areas of *Harsin*.

Acknowledgement

The author appreciates the support of Razi University and the cooperation of rural families in Harsin County by participating in interviews.

Conflict of Interest

The authors declared no conflicts of interest

تحلیل اثرات دوگانگی جغرافیایی بازار کار در مناطق روستایی (مورد مطالعه: شهرستان هرسین)

مجید غلامی^۱، فرحناز رستمی^۲

۱- کارشناس ارشد، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

۲- استادیار، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

حکیده

تاریخ دریافت: ۲۵ تیر ۱۳۹۶

تاریخ پذیرش: ۱۹ خرداد ۱۳۹۸

پژوهش حاضر با هدف تحلیل اثرات دوگانگی جغرافیایی بازار کار در مناطق روستایی شهرستان هرسین و با بهره‌گیری از پارادایم کیفی انجام شد. تحلیل محتوای داده‌های گردآوری شده از طریق مصاحبه نیمه‌ساختارمند با ۲۰ نفر از افرادی که از بازار کار اولیه به بازار کار ثانویه منتقل شده بودند، نشان داد که مشکلات جسمی و روحی، کاهش آزادی فردی، مشکلات رفاهی و مالی، مشکلات خانوادگی، مهاجرت و رها شدن امور روستا، تحلیل رفتار و فرهنگ اجتماعی، کاهش ارتباطات اجتماعی، مشکلات شخصی و خانوادگی، مشکلات مالی و کمبود پس‌انداز و مشکلات حفاظتی از چالش‌های دوگانگی جغرافیایی بازار کار در شهرستان هرسین به شمار می‌روند. این در حالی است که دوگانگی جغرافیایی بازار کار در منطقه مورد مطالعه آثار و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و فردی مثبتی را نیز به دنبال داشته است.

کلیدواژه‌ها:

دوگانگی جغرافیایی، بازار کار اولیه، بازار کار ثانویه، شهرستان هرسین

مقدمه

خود مستلزم توسعه موزون بازار کار است. در این راستا، بررسی‌ها نشان می‌دهد که در طول برنامه چهارم توسعه، سطح توسعه بازار کار شهری با مناطق روستایی واریانس بیشتری پیدا کرده است. به بیانی دیگر، میانگین سطح توسعه مناطق مذکور بیانگر برتری سطح توسعه بازار کار در مناطق شهری نسبت به مناطق روستایی و فاصله گرفتن سطح توسعه بازار کار شهری از روستایی و در نتیجه افزایش دوگانگی اقتصادی در بازار کار است (Panahi & Morsali, 2006; Feyz pour & Firozabadi, 2013). دوگانگی در بازار کار شهری و روستایی که از آن به‌عنوان بازار کار اولیه و ثانویه نام برده می‌شود (Launov, 2004) منجر به ایجاد دوگانگی مکانی- فضایی بازار کار در مناطق روستایی شده و پدیده‌هایی چون مهاجرت کامل و فصلی و تردهای مکانی روزمره جویندگان کار ثابت و فصلی از مناطق روستایی به مناطق شهری شده را به دنبال داشته است. این پدیده با ماهیت دوگانه اثرات مطلوب اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در عین حال آثار زیانباری از قبیل برهم خوردن تعادل جنسیتی در مناطق روستایی، پیر شدن جامعه روستایی، سلب موقعیت‌های شغلی از جویندگان کار شهری، اختلالات هویتی، تغییرات سریع و بی‌اساس فرهنگی در

بحران بازار کار و فقر کاری، یکی از مسائلی است که امروزه اکثر کشورهای جهان با آن مواجه هستند. مطالعات حاکی از آن است که در کشورهای در حال توسعه مشکلات بازار کار و اختلاف مکانی- فضایی نامتعادل منطقه‌ای به مراتب محسوس‌تر است (Faraji sabokbar, 2013). در این راستا، اطلاعات سرشماری نفوس و مسکن در کشور ایران بیانگر این واقعیت است که توزیع شاخص‌های منطقه‌ای بازار کار در مناطق شهری و روستایی ثابت نبوده است؛ به گونه‌ای که این شاخص در سال ۱۳۶۵ در مناطق شهری برابر با ۱۵/۲۷ درصد بوده که در سال ۱۳۸۵ به ۱۱/۸۲ و در سال ۱۳۹۰ به ۱۳/۷ درصد رسیده است. در همین خصوص، میزان این شاخص در مناطق روستایی در سال ۱۳۶۵ برابر ۱۲/۹۱ درصد بوده که در سال ۱۳۸۵ به ۱۴/۷۳ درصد و در سال ۱۳۹۰ به ۱۸/۹ درصد رسیده است (Report of the Center for Statistics of Iran, 1986, 2006, 2011). این در حالی است که ایجاد فرصت‌های برابر و توزیع مناسب درآمد یکی از اهداف کشور در افق ۱۴۰۰ بیان شده است. پر واضح است که این امر،

* نویسنده مسئول:

دکتر فرحناز رستمی

نشانی: کرمانشاه، میدان شهید، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، کد پستی: ۶۷۱۵۶۸۵۴۳۸

تلفن: +۹۸ (۸۳) ۲۸۳۲۴۸۲۰

پست الکترونیکی: Fr304@yahoo.com

توأم با تفاوت در شاخص‌هایی نظیر؛ مهارت، بهره‌وری، دستمزد و سطح ارتقا است. به‌طوری‌که در بازار کار شهری (به‌عنوان بازار اولیه)؛ تقسیم‌کار و تخصصی شدن شغل، مهارت شغلی و حرفه‌ای، دستمزدهای مناسب و باز بودن راه برای ارتقای شغلی وجود دارد. درحالی‌که برخلاف آن، در بازار کار روستایی (به‌عنوان بازار ثانویه)؛ تقسیم‌کار وجود نداشته، دستمزدها در سطح پایین بوده و امکان تغییرات شغلی و ارتقای شغلی کمتری نسبت به بازار کار اولیه وجود دارد (Reich & et al, 1973).

تفکیک مکانی توسعه بازار کار بعد از مطرح شدن نظریه دوگانگی اهمیت خاصی پیدا کرده و مطالعاتی در خصوص آن انجام شده است. شاید بتوان پژوهش‌های هریس و تودارو^۱ (۱۹۷۰) و همچنین مطالعه استیگلیتز^۲ (۱۹۷۴) را از جمله پراهمیت‌ترین مطالعات برشمرد. محققان مذکور اصلی‌ترین عامل مهاجرت از روستا به شهر را دوگانگی سطح توسعه بازار کار مناطق روستایی با مناطق شهری برشمردند (Gharabaghian, 1993). در این راستا، فیض‌پور و صالحی فیروزآبادی^۳ (۲۰۱۳) با مطالعه دوگانگی بازار کار در مناطق شهری و روستایی ایران به این نتیجه رسیدند که نه‌تنها سطح توسعه بازار کار به نفع مناطق شهری است بلکه با گذشت زمان، این تمایز به سمت واگرایی بیشتر می‌رود. فوست و تام^۴ (۲۰۰۰) اثرات رفاهی مهاجرت ناشی از دوگانگی در بازار کار را موردبررسی قرار دادند که نتایج حاصل از آن اثر مثبت مهاجرت و وجود دوگانگی بازار کار در مقیاس وسیع حکایت داشت. در این خصوص، منگ و زانگ^۵ (۲۰۰۱) نیز به بررسی دوگانگی بازار کار به تفکیک شاغلان مهاجرت کرده در چین پرداختند و به این نتیجه دست یافتند که میان این دو بخش در بازار کار تمایز وجود دارد. رضوانی و همکاران^۶ (۲۰۱۳) در پژوهشی به تحلیل مکانی بیکاری در نواحی شهری و روستایی ایران پرداختند که نتایج آن نشان از خوشه‌بندی و ناهمگنی فضایی در توزیع شاخص‌های نرخ بیکاری در سطح شهرستان‌های کشور داشت. همچنین با توجه به شاخص‌های بیکاری، وجود نابرابری منطقه‌ای تأیید می‌شود که به طبع این مسئله موجب می‌شود کارآمدی، زیرساخت‌ها و نیروی کار به طور موزونی پخش نشود و جایی که کارآمدی بیشتر، تقاضا بیشتر و دستمزد بالاتر است و تمایل به حضور نیروی کار بیشتر است.

نتایج مطالعه فرجی سبکبار^۷ (۲۰۱۳) تحت عنوان «تحلیل اختلافات فضایی فعالیت در نواحی روستایی ایران» نشان داد که اگرچه بهبودهایی در زمینه اشتغال‌زایی در روستاها به وجود آمده، به‌طوری‌که میزان اشتغال‌زایی برای زنان کمتر بوده و تفاوت‌های فضایی - جنسیتی خودنمایی می‌کند. زنگی‌آبادی و همکاران^۸ (۲۰۱۲) با تحلیل فضایی شاخص‌های اشتغال در شهرستان

مناطق روستایی، دوری از خانواده و مشکلات خانوادگی و... را به دنبال داشته است (Gholami, 2015).

شهرستان هرسین یکی از شهرستان‌های شرقی استان کرمانشاه است که ۷۵ درصد از جمعیت این شهرستان در روستا زندگی می‌کنند. این شهرستان به علت نزدیکی به شهر کرمانشاه و نیز نزدیکی به کارخانجات سنگ‌بری و پارچه‌بافی و نیز شهرک‌های صنعتی از شرایط کار نسبتاً مطلوبی در بازار کار ثانویه (شهری)، برخوردار است. هرسین دومین شهرستان استان کرمانشاه در حوزه صنایع بزرگ است و کارخانه‌های زیادی در این شهرستان فعال هستند. به همین علت عده زیادی از جوانان و مردان ساکن روستا به دنبال کار در این مراکز، خانواده و روستا را ترک می‌کنند. بررسی و مصاحبه‌های اولیه پژوهشگر از این روستاها نشان از وجود مشکلات روحی فرزندان، مشکلات خانوادگی زنان، مشکلات و اختلافات اجتماعی و نیز مشکلات کاری به‌خصوص در فصل برداشت محصول در منطقه داشت. عمده این مسائل نیز به علت غیبت روزانه و هفتگی و گاه‌ا‌حتی فصلی پدر خانواده و یا جوانان روستا بود که کودکان، زنان و افراد سالمند را با مشکلات عدیده‌ای مواجه می‌کرد. وجود مسائلی از این دست موجب گردید پژوهش حاضر با هدف تحلیل اثرات دوگانگی جغرافیایی بازار کار در مناطق روستایی شهرستان هرسین انجام شود. مشخص است که انجام چنین مطالعه‌ای ضمن آگاهی سیاست‌گذاران از آثار اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی دوگانگی جغرافیایی بازار کار در منطقه مورد مطالعه، بستری را در جهت تدوین سیاست‌هایی به‌منظور تقویت بازارهای کار در مناطق روستایی شهرستان هرسین فراهم می‌نماید. برای دستیابی به این هدف کلی، اهداف اختصاصی زیر دنبال گردید:

- شناسایی مشکلات و محدودیت‌های بازار کار اولیه و ثانویه برای نیروهای کار روستایی شاغل در خارج از مناطق روستایی شهرستان هرسین؛

- شناسایی مشکلات و پیامدهای مثبت دوگانگی جغرافیایی بازار کار برای نیروهای کار روستایی شاغل در خارج از مناطق روستایی شهرستان هرسین از ابعاد فردی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی؛

مروری بر ادبیات موضوع

دوگانگی بازار کار از جمله نظریاتی است که در خصوص مسئله توسعه بازار کار با تأکید بر مکان و فضای جغرافیایی مطرح شد. نظریه دوگانگی بازار کار عبارت است از وجود ناهمگنی یا عدم تعادل در ساختار اقتصاد ملی یا بخشی یک کشور به‌طوری‌که یکی از دو بخش در شرایط اقتصادی و اجتماعی بهتر از بخش دیگر قرار می‌گیرد (Asayesh, 1996). مفهوم دوگانگی بازار کار توسط کین و سنت پل مطرح شد. دوگانگی بازار کار شهری و روستایی که از آن به‌عنوان بازار کار اولیه و ثانویه نام برده می‌شود

1. Harris & Todaro
2. Stiglitz
3. Fuest & Thum
4. Meng & Zhang

در روستاهای اطراف شهرستان هرسین، مجموعه‌ای از مشکلات (هر مشکل در واقع یک کد باز محسوب می‌شود) که دارای قرابت مفهومی با یکدیگر هستند در یک طبقه موضوعی قرار گرفتند که دو یا چند طبقه موضوعی که دارای وجوه مشترک بودند، در یک محور قرار گرفتند (Strauss & Corbin, 2008). در مورد هر طبقه موضوعی نیز برحسب فراوانی و تکرار جملات توسط پاسخگویان اقدام به اولویت‌بندی شد. لذا، نتایج این بخش تا حدودی می‌تواند سمت‌وسوی برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های دولت و اولویت آن‌ها را مشخص نماید. براین اساس، تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر منجر به شکل‌گیری ۲۲ طبقه موضوعی و ۱۰۳ مفهوم شد که در ادامه به تشریح نتایج حاصل پرداخته شده است.

– شناسایی مشکلات و محدودیت‌های بازار کار اولیه

از نظر افراد مورد مطالعه، مشکلات و محدودیت‌های بازار کار اولیه برای نیروهای کار روستایی شاغل در روستاهای اطراف شهرستان هرسین عبارت از: نرخ پایین دستمزد، مشکلات تحصیلی، مشکلات امنیتی مشاغل و آسیب‌های جسمی و روانی بودند. همان‌گونه که از یافته‌های جدول شماره ۱ نیز برمی‌آید در خصوص نرخ پایین دستمزد، بالاترین فراوانی مربوط به حقوق کم کارکنان است. در زیرمجموعه مشکلات تحصیلی، بالاترین فراوانی مربوط به احتیاج به مدرک تحصیلی بالا برای استخدام است. در زیرمجموعه مشکلات امنیتی مشاغل، بالاترین فراوانی مربوط به نبود امنیت شغلی و در زیر محور آسیب‌های جسمی و روانی بالاترین فراوانی مربوط به فشار کار زیاد در مناطق روستایی است.

در خصوص مشکلات مربوط به پایین بودن نرخ دستمزد در بازار کار اولیه یکی از افراد مورد مطالعه چنین بیان نمود: «به هیچ عنوان حقوقی که به ما می‌دهند کفاف خرج و برج خانواده‌مان را نمی‌دهد و همان اول برج تمام می‌شود» در خصوص مشکلات مربوط به تحصیلات در بازار کار اولیه یکی از افراد مورد مطالعه که نگرانی ۴۰ ساله‌ای بود، اذعان نمود: «به دلیل ضعف مالی و این که درآمد خانوار از راه کشاورزی، سرپرست خانواده مجبوره فرزندان را برای کمک در کارهای دامداری و کشاورزی کنار خانواده نگه داره که اینجوری خیلی هاشون حتی نتونستن دیپلم بگیرن چه برسه به این که دانشگاه برن. برای همین، یا نمی‌تونن در کارخانه‌ها استخدام بشن یا بصورت کارگر استخدام می‌شوند». در خصوص مشکلات امنیتی مشاغل در بازار کار اولیه، کارگر ۲۹ ساله‌ای بیان نمود: «هر لحظه که مسئول بالادستمان بخواد یا فروش کم باشه، اخراجیم». از دیگر مشکلات بازار کار اولیه آسیب‌های جسمی و روانی بود. در این خصوص، یک کارگر ۵۲ ساله عنوان نمود: «۱۵ سال است که در اینجا مشغول کار هستم، یک گوشم سنگین شده و یک‌بار هم کمرم را عمل کردم حجم کار زیاد و بیش از توانم است»

اصفهان به این نتیجه دست یافتند که عدم تعادل شدیدی در سطح شهرستان‌ها وجود دارد به طوری که شهرستان اصفهان از لحاظ توسعه اشتغال، شهرستانی برخوردار ولی شهرستان خوانسار در ردیف آخر و جزو شهرستان‌های محروم است. در یک جمع‌بندی کلی از مطالعات صورت گرفته در خصوص دوگانگی بازار کار می‌توان به این نتیجه رسید؛ که اکثر مطالعات انجام شده در خصوص وضعیت ناهمگنی فضایی – جغرافیایی در توزیع فرصت‌های اشتغال به صورت کمی بررسی شده است. به همین منظور، آنچه به عنوان شاخص ممیزی پژوهش حاضر با تحقیقات قبلی است، انجام پژوهش با روش‌شناسی کیفی است که نه تنها موجب مطالعه عمیق‌تر، شناسایی و مستندسازی مسائل و پیامدهای ناشی از وجود اختلاف محسوس فرصت‌ها و شرایط بازار اولیه و بازار ثانویه می‌شود، بلکه می‌تواند منجر به دستیابی به ادبیات غنی‌تر نسبت به این مسئله شود.

روش‌شناسی تحقیق

در پژوهش حاضر به منظور شناخت عمیق مسائل در خصوص دوگانگی بازار کار و مستندسازی مسائل از زبان خود مردم روستا از روش کیفی با رویکرد آسیب‌شناسانه استفاده شده است. افراد مورد مطالعه با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند و به روش گلوله برفی از بین کلیه روستاییان شاغل به کار در خارج از منطقه محل سکونت خود در شهرستان هرسین که در کارخانجات، مراکز اداری و خدماتی مشغول به کار بودند، انتخاب شدند و در نهایت پس از انجام ۲۰ مصاحبه با افراد کلیدی اشباع داده حاصل گردید. به منظور جمع‌آوری داده‌ها، از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته انفرادی و ژرف‌نگرانه بهره گرفته شد. به طوری که پس از انجام مصاحبه (هر مصاحبه به طور متوسط ۵۰ دقیقه طول می‌کشید) در طی هر روز محقق به استخراج نوار و خارج کردن مفاهیم کلیدی و مرتبط را به صورت تمانیک (جمله به جمله) روی کاغذ می‌نوشت. این کار تا پایان مصاحبه‌ها ادامه داشت. در پایان محقق شروع به جمع‌بندی اطلاعات جمع‌آوری شده کرد و در قالب جداول ارائه شده در بخش یافته‌ها، کدبندی اطلاعات به صورت کدهای باز، زیر محورها و نهایتاً کدهای محوری که طبقات کلی و عمده متشکل از زیر محوره‌های دارای شباهت محتوایی بودند را انجام داد. در تحلیل داده‌های گردآوری شده از تحلیل محتوای توصیفی و مرحله اول فرآیند کدگذاری متداول در نظریه داده بنیاد بهره گرفته شد. به منظور تأیید روایی و پایایی داده‌ها، از روش یادداشت نکات کلیدی، برقراری تعامل با افراد تحت شرایط عادی، پرهیز از سوگیری در مصاحبه و تفسیر یادداشت‌ها و نیز سه وجهی سازی بهره گرفته شد. به منظور سه وجهی سازی، از راهبرد «تکثرگرایی داده» استفاده گردید.

یافته‌ها

در ادامه به منظور تحلیل اثرات دوگانگی جغرافیایی بازار کار

- شناسایی مشکلات و محدودیت‌های بازار کار ثانویه

از نظر افراد مورد مطالعه، مشکلات و محدودیت‌های بازار کار ثانویه عبارت از: هزینه بالای مشاغل و درآمد حداقلی، مشکلات حمایتی و ساختاری و معضلات اجتماعی بودند. همان‌گونه که از یافته‌های جدول شماره ۲ نیز برمی‌آید در خصوص هزینه بالای مشاغل و درآمد حداقلی، بالاترین فراوانی مربوط به عدم استمرار درآمد در طول سال است. در زیرمجموعه مشکلات حمایتی و ساختاری، بالاترین فراوانی مربوط به افزایش تعداد کارگران روزمزد به دلیل نداشتن سرمایه است. در زیرمجموعه معضلات اجتماعی، بالاترین فراوانی مربوط به تغییر رفتار اعضای خانواده به دلیل درآمد کم سرپرست خانواده است.

نبود درآمد دائم در طول سال یکی از مشخصه‌های اصلی بازار کار روستایی است، به‌عنوان مثال، یکی از جوانان روستایی چنین بیان نمود: «در طول سال درآمد نداریم و برای ایجاد یک کسب‌وکار احتیاج به سرمایه بالایی داریم، من یکی که اصلاً پولی ندارم. تمام دارایی من چند قطعه زمین است». تحلیل محتوای متن مصاحبه‌ها حاکی از آن بود که از نگاه افراد مورد مطالعه حمایت چندانی از افرادی که به‌صورت آزاد در بازار کار ثانویه اشتغال دارند، به عمل نمی‌آید. در این راستا، بسیاری از روستائیان

به دلیل نداشتن زمین زراعی ناچار به کار کردن به‌صورت روزمزد برای سایر کشاورزان هستند. معضلات اجتماعی از دیگر مسائلی بود که به‌زعم افراد مورد مطالعه، بازار کار ثانویه را با مشکلاتی روبرو ساخته است. در این راستا، یکی از جوانان چنین بیان نمود: «جوانان بیکار ما چون هیچ امکان کسب درآمدی ندارند، مجبورند به شهرهای بزرگ بروند و به دست‌فروشی و فروش مواد مخدر بپردازند».

- شناسایی مشکلات فردی دوگانگی بازار کار

از نگاه افراد مورد مطالعه، مشکلات فردی دوگانگی بازار کار عبارت از: مشکلات روحی و جسمی، کاهش آزادی فردی و مشکلات مالی و رفاهی بودند. همان‌گونه که از یافته‌های جدول شماره ۳ نیز برمی‌آید در خصوص مشکلات جسمی و روحی، بالاترین فراوانی مربوط به خستگی دائمی در طول شبانه‌روز با فراوانی ۹۵ درصد است. در زیرمجموعه کاهش آزادی فردی، بالاترین فراوانی مربوط به نداشتن آزادی کامل در اخذ مرخصی با درصد فراوانی ۱۰۰ درصد است. در زیرمجموعه مشکلات مالی و رفاهی، بالاترین فراوانی مربوط به دستمزد پایین با فراوانی ۹۰ درصد است.

جدول ۱. شناسایی مشکلات و محدودیت‌های بازار کار اولیه.

مشکلات شناسایی شده (کدهای باز)	فراوانی	درصد (%)	اولویت	طبقات موضوعی	محورها
حقوق کم کارکنان	۱۵	۷۵	۱		
پرداخت چند ماه یک‌بار دستمزد	۱۱	۵۵	۳	نرخ پایین دستمزد	
عدم پرداخت به‌موقع دستمزد	۱۲	۶۰	۲		
کم بودن تعداد اعضا در یک واحد	۷	۳۵	۲		
احتیاج به مدرک تحصیلی بالا برای استخدام	۱۴	۷۰	۱	مشکلات تحصیلی	
نبود کارخانه کافی در منطقه جهت استخدام افراد	۳	۱۵	۳		
عدم خدمات‌دهی به کارگران	۱۳	۶۵	۳		
نبود امنیت شغلی	۱۸	۹۰	۱		مشکلات ناشی از بازار کار اولیه
دلسردی کارکنان به کار کردن	۱۵	۷۵	۲	مشکلات امنیت مشاغل	
عدم اطلاع‌رسانی به کارکنان	۹	۴۵	۴		
ایجاد تبعیض بین کارکنان	۵	۲۵	۵		
بیمار شدن کارکنان به دلیل فقدان دستگاه‌های استاندارد	۸	۴۰	۴		
ایجاد مشکلات روحی - روانی در خانواده کارکنان	۱۰	۵۰	۳		
ناکارآمدی مسئولان در رسیدگی به کارکنان	۳	۱۵	۵	آسیب‌های جسمی و روانی	
مرخصی کم (ماهی ۲ روز)	۱۴	۷۰	۲		
فشار کار زیاد	۱۷	۸۵	۱		

جدول ۲. شناسایی مشکلات و محدودیت‌های بازار کار ثانویه.

مشکلات شناسایی شده	فراوانی	درصد (%)	اولویت	طبقات موضوعی	محورها
قیمت بالای نهاده‌ها	۷	۳۵	۴	هزینه بالای مشاغل و درآمد حداقلی	مشکلات ناشی از بازار کار ثانویه
قیمت بالای ادوات کشاورزی	۹	۴۵	۳		
احتیاج به سرمایه بالا	۱۳	۶۵	۲		
عدم استمرار درآمد در طول سال	۱۸	۹۰	۱		
نبود بازار برای فروش محصولات	۱۱	۵۵	۴	مشکلات حمایتی و ساختاری	مشکلات ناشی از بازار کار ثانویه
عدم ثبات قیمت محصولات	۱۱	۵۵	۴		
عدم حمایت دولت برای پرداخت تسهیلات	۱۴	۷۰	۲		
مشکل تنظیم عرضه و تقاضا	۷	۳۵	۵		
فروش نسبه محصولات	۷	۳۵	۵		
افزایش تعداد کارگران روزمزد به دلیل نداشتن سرمایه	۱۷	۸۵	۱		
نداشتن مزایا	۱۴	۷۰	۲		
نبود حمایت از جانب دستگاه‌های مربوطه	۱۵	۷۵	۳		
نداشتن بیمه	۱۲	۶۰	۳		
افزایش اعتیاد در بین کارگران	۶	۳۰	۴		
رفتن به سمت مشاغل کاذب	۹	۴۵	۳	معضلات اجتماعی	مشکلات ناشی از بازار کار ثانویه
شایع شدن بزه کاری در سطح جامعه به دلیل بیکاری	۱۰	۵۰	۲		
تغییر رفتار اعضای خانواده به دلیل درآمد کم	۱۲	۶۰	۱		

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۴

جدول ۳. شناسایی مشکلات فردی.

مشکلات شناسایی شده	فراوانی	درصد (%)	اولویت	طبقات موضوعی	محورها
آسیب‌های جسمی به دلیل کار زیاد	۱۸	۹۰	۲	مشکلات جسمی و روحی	مشکلات ناشی از دوگانگی بازار کار از بعد فردی
ایجاد مشکلات روحی و روانی به دلیل سروصدای غیراستاندارد دستگاه‌ها	۱۲	۶۰	۵		
خستگی دائمی در شبانه‌روز	۱۹	۹۵	۱	مشکلات ناشی از دوگانگی بازار کار از بعد فردی	مشکلات ناشی از دوگانگی بازار کار از بعد فردی
فشار جسمی و روحی زیاد	۱۶	۸۰	۳		
سلب آرامش از فرد	۱۴	۷۰	۴		
سلب آزادی عمل از فرد	۱۸	۹۰	۲		
کم شدن زمان استراحت	۱۷	۸۵	۳	مشکلات رفاهی و مالی	مشکلات ناشی از دوگانگی بازار کار از بعد فردی
نداشتن آزادی کامل در اخذ مرخصی	۲۰	۱۰۰	۱		
دستمزد پایین	۱۸	۹۰	۱		
کاهش تصمیمات مالی افراد	۱۷	۸۵	۲	مشکلات رفاهی و مالی	مشکلات ناشی از دوگانگی بازار کار از بعد فردی
ضعف بنیه مالی	۱۷	۸۵	۲		

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۴

گرفتن مرخصی حتی در مواقع اضطراری ندارند. در هنگام کار کردن نیز استراحت برای کارگران در نظر گرفته نشده و مجموع این عوامل فشار روحی و روانی مضاعفی را بر آنان وارد نموده است. اما مشکلات فردی ناشی از دوگانگی بازار کار تنها به اینجا ختم نشده و یافته‌ها بیانگر آن است که دستمزد پایین موجب تضعیف بنیه مالی آنان شده است. در این راستا، یکی از افراد مورد مطالعه چنین بیان نمود: «نه تنها هیچ پس‌اندازی ندارم، بلکه اگر خرج خوردن‌مان جور شود باید خدا را شکر کنیم».

تحلیل محتوای متن مصاحبه‌ها حاکی از آن بود که یکی از مسائل ناشی از دوگانگی بازار کار، مشکلات جسمی و روحی است. در این راستا، یک کارگر ۳۴ ساله چنین ادعا نمود: «برای درآمد بیشتر مجبوریم ۲۴ ساعته کار کنیم که باعث شده نه اعصاب داشته باشیم نه توان». افزون بر این، دوگانگی بازار کار چالش‌های دیگری را نیز برای افرادی که درگیر این اختلاف شده‌اند، به وجود آورده است. به‌عنوان مثال، افراد شاغل در بازار کار اولیه اذعان نمودند که آنان هیچ‌گونه آزادی و حقی برای

کار - شناسایی مشکلات اجتماعی - فرهنگی دوگانگی بازار

شخصی و خانوادگی نیز بالاترین فراوانی مربوط به عدم حضور سرپرست خانواده در خانه و رفت‌وآمد زیاد است.

تحلیل محتوای متن مصاحبه‌ها حاکی از آن بود یکی از مشکلات اجتماعی - فرهنگی دوگانگی بازار کار، بروز مشکلات خانوادگی است. طلاق، بی‌میلی زوجین نسبت به یکدیگر و نامناسب شدن جو خانواده از جمله آثار آن است. در خصوص مهاجرت و رها شدن امور روستا به‌عنوان یکی دیگر از اثرات منفی دوگانگی بازار کار یکی از افراد چنین بیان نمود: «بیشتر جوانانمان زمین زراعی ندارند و مجبورن برای کسب‌وکار به خارج از روستا برن». تخلیه روستاها از جمعیت جوان روستایی و مرگ‌ومیر افراد مسن که دارای فرهنگ شفاهی هستند، به تدریج موجب فراموشی فرهنگ روستایی می‌شود. هم‌چنین، افراد مورد مطالعه کاهش ارتباطات اجتماعی را از دیگر پیامدهای منفی دوگانگی بازار کار برشمردند. چون به قول خودشان «شب می‌روند و شب می‌آیند و دیگر فرصتی برای دیدوبازدید نیست».

از نگاه افراد مورد مطالعه، مشکلات اجتماعی - فرهنگی دوگانگی بازار کار عبارت از: بروز مشکلات خانوادگی، مهاجرت و رها شدن امور روستا، تحلیل رفتن رفتار و فرهنگ اجتماعی، کاهش ارتباطات اجتماعی و مشکلات شخصی و خانوادگی بودند. همان‌گونه که از یافته‌های جدول شماره ۴ نیز برمی‌آید در خصوص بروز مشکلات خانوادگی، بالاترین فراوانی مربوط به کم شدن تفریحات خانوادگی با فراوانی ۱۰۰ درصد است. در زیر محور مهاجرت و رها شدن امور روستا، بالاترین فراوانی مربوط به نبود بیشتر سرپرستان خانوار در روستا به دلیل کار در کارخانه‌های حومه با درصد فراوانی ۹۰ درصد است. در زیر محورهای تحلیل رفتن رفتار و فرهنگ اجتماعی و کاهش ارتباطات اجتماعی بالاترین فراوانی به ترتیب مربوط به کم شدن معاشرت با اطرافیان و از بین رفتن ارتباط با خویشاوندان است. در زیر محور مشکلات

جدول ۴. شناسایی مشکلات اجتماعی - فرهنگی.

مشکلات شناسایی شده	فراوانی	درصد (%)	اولویت	طبقات موضوعی	محورها
عدم حضور به‌موقع در کنار خانواده	۱۸	۹۰	۲		
کاهش رسیدگی به اعضای خانواده	۱۳	۶۵	۵		
کاهش رفاه و آسایش خانواده	۱۵	۷۵	۴		
کم شدن تفریحات در طول سال	۲۰	۱۰۰	۱	بروز مشکلات خانوادگی	
کم شدن عاطفه‌ها	۱۲	۶۰	۶		
فاصله افتادن بین اعضای خانواده	۱۳	۶۵	۵		
سلب آرامش خانواده	۸	۴۰	۷		
عدم حضور در کنار خانواده در مناسبت‌ها	۱۷	۸۵	۳		
نبود بیشتر سرپرستان ذکور خانوار در روستا به دلیل کار در کارخانه	۱۶	۸۰	۱	مهاجرت و رها شدن امور روستا	
رسیدگی کمتر به روستا	۱۶	۸۰	۱		
کم شدن معاشرت	۱۵	۷۵	۱		
افزایش طلاق و جدایی	۱۰	۵۰	۳	تحلیل رفتن رفتار و فرهنگ اجتماعی	اثرات منفی اجتماعی - فرهنگی
بی‌میل شدن نسبت به جامعه به علت مشکلات روحی و فشار	۱۳	۶۵	۲		
از بین رفتن فرهنگ روستایی	۶	۳۰	۴		
تحلیل رابطه بین اعضای خانواده	۱۱	۵۵	۳	کاهش ارتباطات اجتماعی	
از بین رفتن ارتباط با خویشاوندان	۱۶	۸۰	۱		
ضعف آداب معاشرت در برخورد با اطرافیان	۱۴	۷۰	۲		
تأثیر نامناسب در تربیت فرزندان به دلیل عدم حضور سرپرست خانوار در خانه	۱۰	۵۰	۳		
شکل‌گیری روحیه جمع‌گریزی به دلیل حضور زیاد در محل کار و دور بودن از جمع	۷	۳۵	۵	مشکلات شخصی و خانوادگی	
تضعیف رابطه با همسر و فرزندان به دلیل کار چند شیفت	۱۳	۶۵	۲		
حضور نداشتن بیشتر شب‌ها در کنار خانواده	۱۸	۹۰	۱		
عدم ثبات اخلاقی	۸	۴۰	۴		
رفت‌وآمد زیاد	۱۸	۹۰	۱		

- شناسایی مشکلات اقتصادی دوگانگی بازار کار

مشکلات اقتصادی دوگانگی بازار کار عبارت از مشکلات مالی و کمبود پس‌انداز و مشکلات حفاظتی بودند. همان‌گونه که از یافته‌های جدول شماره ۵ نیز برمی‌آید در خصوص مشکلات مالی و کمبود پس‌انداز، بالاترین فراوانی مربوط به نرسیدن دستمزد به آخر ماه به دلیل تورم و وضعیت جامعه با فراوانی ۱۰۰ درصد است. در زیرمجموعه مشکلات حفاظتی، بالاترین فراوانی مربوط به نداشتن مسکن با درصد فراوانی ۹۰ درصد است.

تحلیل محتوای متن مصاحبه‌ها حاکی از آن بود که از نگاه افراد مورد مطالعه دوگانگی بازار کار پیامدهای اقتصادی منفی به دنبال داشته است. در این خصوص یک کارگر ۳۹ ساله بیان نمود: «دستمزدمان به آخر ماه نمیرسد، اگر این مغازه سر کوجه نباشه باید از اواسط ماه به بعد از گرسنگی بمیریم». و یا یکی دیگر از افراد مورد مطالعه که دارای ۱۲ سال سابقه کار بود، اذعان نمود: «همیشه به این فکرم که یک منزل شخصی داشته باشم تا اگر بلایی سرم آمد، خانواده‌ام بی‌سرپناه نباشن».

- شناسایی آثار و پیامدهای مثبت اجتماعی و اقتصادی

جدول ۵. شناسایی مشکلات اقتصادی.

محورها	طبقات موضوعی	اولویت	درصد (%)	فراوانی	کدهای باز
اثرات اقتصادی	مشکلات مالی	۳	۵۵	۱۱	درآمد کمتر
		۲	۹۰	۱۸	نداشتن پس‌انداز
		۱	۱۰۰	۲۰	کفاف ندادن حقوق
	مشکلات حفاظتی	۲	۹۰	۱۸	بالا بودن هزینه‌ها نسبت به دستمزد
		۱	۹۰	۱۸	نداشتن مسکن
		۲	۸۰	۱۶	بدهکاری دائمی به دلیل نداشتن حقوق کافی
		۳	۶۰	۱۲	خرید نسبه وسایل و لوازم

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۴

جدول ۶. شناسایی پیامدهای مثبت اجتماعی و اقتصادی.

محورها	طبقات موضوعی	اولویت	درصد (%)	فراوانی	مزایای شناسایی شده
اثرات مثبت اجتماعی و اقتصادی	ثبات درآمدی	۱	۷۵	۱۵	داشتن دستمزد ثابت ماهیانه
		۲	۷۰	۱۴	داشتن امنیت درآمدی
		۳	۲۵	۵	دریافت حقوق ماهیانه
		۴	۲۰	۴	به دلیل کار شیفی، زمانی نیز برای کار آزاد وجود دارد
	اثرات مثبت اجتماعی	۴	۷۰	۱۴	داشتن ارزش اجتماعی بالا
		۴	۷۰	۱۴	افزایش اعتبار در جامعه
		۱	۸۵	۱۷	افزایش آرامش خانواده به دلیل دریافت حقوق ماهیانه
		۳	۷۵	۱۵	جلوگیری از مهاجرت دائم به شهرهای بزرگ
۲	۸۰	۱۶	کاهش تمایل فرد برای مشاغل کاذب		

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۴

- شناسایی آثار و پیامدهای مثبت فردی و فرهنگی

تحلیل محتوای متن مصاحبه‌ها حاکی از آن بود که اشتغال در بازارهای اولیه و دریافت حقوق ثابت ماهیانه تا حد زیادی وضعیت زندگی آنان را سروسامان بخشیده و با توجه به میزان حقوق خود می‌توانند برای صرف آن برنامه‌ریزی کنند. افزون بر این، نظر به این‌که بیکاری منشأ بروز بسیاری از مشکلات روحی و روانی در فرد است، اشتغال در بازارهای اولیه از ظهور چنین معضلاتی جلوگیری نموده است. بنابراین، در مجموع از بیان آنچه گذشت می‌توان به این نتیجه دست یافت که دوگانگی بازار کار اثرات و پیامدهای مثبت و منفی فردی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی را به همراه داشته است (تصویر شماره ۱).

از نگاه افراد مورد مطالعه، دوگانگی بازار کار پیامدهای فردی و فرهنگی مثبتی را نیز به همراه داشته است که از آن جمله می‌توان به بهبود وضعیت خانواده، از بین رفتن افسردگی و افزایش اعتماد به نفس اشاره نمود. همان‌گونه که از یافته‌های جدول شماره ۷ نیز برمی‌آید در خصوص بهبود وضعیت خانواده، بالاترین فراوانی مربوط به بهتر شدن امکانات تحصیل فرزندان به دلیل دریافت دستمزد ثابت ماهیانه است. در زیر محور از بین رفتن افسردگی و افزایش اعتماد به نفس، بالاترین فراوانی به ترتیب مربوط به عدم افسردگی ناشی از بیکاری و کسب اعتبار در جامعه است.

جدول ۷. شناسایی پیامدهای مثبت فردی و فرهنگی.

فرصت‌ها و مزایای شناسایی شده	فراوانی	درصد (%)	اولویت	زیرمحورها	کدهای محوری
عدم سرافکنندگی فرد در مقابل خانواده‌اش به خاطر بیکاری	۱۰	۵۰	۳		پیامدهای مثبت فردی و فرهنگی
استفاده فرزندان از مزایای بیمه سرپرست خانواده	۱۲	۶۰	۲	بهبود وضعیت خانواده	
بهرتر شدن امکانات تحصیل فرزندان	۱۴	۷۰	۱		
عدم افسردگی به دلیل بیکاری	۱۶	۸۰	۱		
معاشرت با افراد تحصیل کرده	۱۲	۶۰	۲	از بین رفتن افسردگی	
افزایش تجارب شخصی	۸	۴۰	۳		
کسب اعتبار در جامعه	۱۴	۷۰	۱		
کسب فرهنگ انجام کار گروهی	۶	۳۰	۲	افزایش اعتماد به نفس	
افزایش اعتماد به نفس	۴	۲۰	۳		

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۴



فصلنامه پژوهش‌های روستایی

تصویر ۱. اثرات دوگانگی جغرافیایی بازار کار در مناطق روستایی شهرستان هرسین. منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۴

نتیجه‌گیری

مصاحبه‌شوندگان در این کار تحقیقی سپاسگزاریم.

نتایج پژوهش نشان داد دوگانگی بازار کار در مناطق روستایی منجر به بروز مشکلات، مسائل و پیامدهای؛ روحی - روانی، خانوادگی، اجتماعی، امنیتی، جمعیتی شده است. درعین حال اثرات مثبتی نیز به دنبال داشته است که از تأثیرات آن‌ها نمی‌توان چشم‌پوشی کرد. در ادامه به تحلیل هر یک از این دستاوردها پرداخته شده است:

یافته‌های مطالعه حاضر حاکی از آن بود که هزینه بالای مشاغل و درآمد حداقلی، مشکلات حمایتی و ساختاری و معضل‌های اجتماعی از جمله مشکلات بازار کار ثانویه به شمار می‌روند. در این راستا، پناهی و مرسلی (۲۰۰۶) نیز با بررسی نابرابری مکانی بازار کار مناطق روستایی و شهری به این باور رسیدند که گرایش ایجاد فرصت‌های شغلی در کشور به سمت مناطق شهری بوده است، چرا که بازار کار روستایی به مراتب با مشکلات بیشتری همراه است. مطابق یافته‌های مذکور، لونو (۲۰۰۴) نیز معتقد است که در بازار کار ثانویه؛ دستمزدها در سطح پایین بوده و امکان ارتقای شغلی کمتری نسبت به بازار کار اولیه وجود دارد. نتایج بیانگر این واقعیت بود که تفاوت‌ها و دوگانگی‌های موجود در بازار کار شهری و روستایی منجر به بروز پدیده مهاجرت و رها شدن امور روستاها، ظهور مشکلات خانوادگی و تحلیل فرهنگ روستایی شده است. مطابق با یافته‌های این پژوهش، غلامی (۲۰۱۵) نیز بر این باور است که دوگانگی مکانی - فضایی بازار کار منجر به پدیده‌هایی چون مهاجرت کامل و فصلی و تردهای مکانی روزمره جویندگان کار ثابت و فصلی از مناطق روستایی به شهری شده که به تبع آثار زیانباری از قبیل برهم خوردن تعادل جنسیتی در روستاها، پیر شدن روستا، اختلالات هویتی، تغییرات سریع و بی‌اساس فرهنگی، جدایی و مشکلات خانوادگی را به دنبال داشته است. نتایج حاکی از آن بود که دوگانگی جغرافیایی بازار کار، علاوه بر اثرات منفی مزایا و آثار مثبتی همچون؛ اثرات مثبت اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و فردی اشاره نمود. این یافته با نتایج مطالعه فوست و تام (۲۰۰۰) تطابق و هم‌خوانی دارد.

اگرچه نتایج تحقیق وجود برخی اثرات محدود مثبت ناشی از دوگانگی بازار کار را نشان داد ولی به استناد یافته‌های پژوهش حاضر و همچنین نتایج سایر مطالعات، مشکلات دوگانگی جغرافیایی بازار کار بیشتر از مزایا آن است. بنابراین، لزوم برنامه‌ریزی دولت و اتخاذ سیاست‌هایی به‌منظور کاهش این دوگانگی بازار کار به‌خوبی مشهود است.

تشکر و قدردانی

این مقاله مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه رازی در رشته توسعه روستایی بوده است. بدین‌وسیله از حمایت مالی دانشگاه و نیز کلیه مردم روستاهای شهرستان هرسین به‌عنوان

References

- Asayesh, H. (1996). *Rural Planning Principles and Methods*. Tehran: Message Noor. National Divisions Database, Revised August 1395, Official Website of the Ministry of Interior of Iran.
- Faraji Sabokbar, H. (2013). Analysis of spatial differences of activity (employment and unemployment) in rural areas of Iran. *Quarterly Journal of Rural Space and Rural Development*, 2 (6): 24-3.
- Fuest, C., Thum, M. (2000). Welfare effects of immigration in a dual labor market. *Regional Science and Urban Economics*, 30 (5).
- Fezypour, Mohammad Ali. And Salehi Firoozabadi, Glasa. (2013). Study of duality in the labor market in rural and urban areas of Iran. *Quarterly Journal of Village and Development*, 16 (1): 19-1.
- Gharebaghian, M. (1993). *The economy of growth and development*. Tehran: Publishing Ney.
- Gholami, M. (2015). *Analysis of the Effects of the Diversity of the Labor Market in the Rural Areas of Harsin*. Master's Thesis, Razi University, Faculty of Agriculture, Department of Agricultural Extension and Education.
- Harris, J. R., Todaro, M. P. (1970). Migration, unemployment and development: two sector analysis. *American Economic Review*, 15(1), pp. 126-142.
- Launov, Andrey. (2004). *An Alternative Approach to Testing Dual Labour Market Theory*. IZA Discussion Paper, No. 1289. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=586825>.
- Meng, X. and Zhang, D. (2001). The two-tier labor market in urban china: occupational segregation and wage differentials between urban residents and rural migrants in Shanghai. *Journal of Comparative Economics*, 29 (3).
- Panahi, R., Merseli, I. (2006). Investigating the Inequality of Urban-Rural Employment in the country during the years 1956- 2006. *Quarterly Journal of Agricultural Economics and Development*, 14 (56): 166-143.
- Reich, M.; Gordon, D.M.; and Edwards, R. (1973), "Dual Labor markets: a theory of Labor Market Segmentation: *American Economic Review*, Vol 63, No: 2.
- Report of the Center for Statistics of Iran, 1986, 2006, 2011.
- Rezvani, M., Mansourian, H., Mahmoudian Zadeh, M., Heydarian Mohammad Abadi. (2013). Spatial Analysis of Unemployment in Urban and Rural Areas of Iran with Spatial Data Exploration Analysis Approach. *Quarterly Journal of Physical Development Planning*, 1 (3): 48-37.
- Stiglitz, Joseph E. (1974). *Alternative Theories of Wage Determination and Unemployment in LDC's: The Labor Turnover Model*. Columbia University Academic Commons, <http://hdl.handle.net/10022/AC:P:13924>.
- Struss, A., Corbin. (2008), *Qualify Research methodology*. *Strategies of Inquiry*. 273-285.
- Zangi Abadi, A., Sidayee, S. m. (2012). *A Spatial Analysis of Employment Indicators Using Factor Analysis and Cluster Analysis (Case Study of Isfahan Province)*. *Journal of Geography and Urban Planning of Zagros Eye*. 4 (12): 150-133.

